

^{Apen}
si Mitozid a mapagcin so
69. mavakes na

si Aman Poyopoyan (13A)
1981-7-22, Imorod

1. Ano kangay da omanganangana si mina

Aman Ratonan no Ivatan am, to sira
mimin o Iratay a mangay tomita sira,
citaen na no Ivatan sira o Iratay am,
to na cita si mina Apen Mitozid a

rako a tawo a apiya so kamamagenan a,

2. Todangay jiya o Ivatan ji mina Apen

Mitozid a, maniring o Ivatan am, man-

ngo ka ya kamacikiliyan ji kayokod ya

an? kowan na si mina Apen Mitozid a.

3. Maniring si mina Apen Mitozid am, ya-

ken rana ya, Iratay ko ya, yako ji

macikiliyan ji kayokod mo, ta do

teyrala no rako a igang a kakawan a

ori am, oriwo ili namen kowan na ni

mina Apen Mitozid a, ning a do dang

o ili nyo kowan na no Ivatan a, kato

na piyanan sya do oned na.

4. Monay rana am, ala pitoyan no awan

以前,每当 Ivatan 人乘船来看 si Ra-
tonan 时, 漁人村民都会全部来看那
些 Ivatan 人。Ivatan 人看了漁人
村民, 发现 si Apen Mitozid, 不但
体格壮大, 而且長得很好看。

Ivatan 人遇到 si Apen Mitozid 那
裡, 說: 朋友, 你是不是我的朋
友同村呢?

si Apen Mitozid 說: 我是漁人
村人, 不知你的朋友同村。我們
村莊就在那 Igang 岩的北邊。
Ivatan 人說: 哦, 你們的村莊在那
裡呢? 他就記在心上。

約過了十年後, Ivatan 人忽然想

rana am, to na nakem no Ivatan si mina
Apen Mitozid a, maniring am, ala apiya
syo a koyoyod, ta rako a tawo a makap-
zat do katawotawo kowan na no Ivatan a
kato na manakenakeman a.

起 si Apen Mitozid 想：也許跟那
個人做朋友很好。他體格那樣
健康，很能保護自己（Ivatan人）
跟他在一起，一定很有安全感。他就一
直想這事。

5. Kadadayan na rana so araraw rana am,
maniring do kadowan jira Ivatan am,
malovot takamo pala an, ta yamiyan so

過了幾天，曾和 si Ratonan 做朋
友的 Ivatan 人對其他的 Ivatan 人
說：我們集合一下，我有事要跟你們
講。

ipanci ko jinyo kowan na sira no
nimapikoyoyod si mina Ratonan Jimasika

6. Manireng sira o mina kakakavang na no
kangay da masinganangana ji mina Ra-
tonan am, nohon kowan da, kangay da
malovot do vahay no mina koyoyod na
ni mina Ratonan Jimasika a.

曾跟 si Ratonan 的朋友一同搭船來
過本島的人說：好。他們就集合
在 si Ratonan 的朋友家。

7. Maniring jira am, teywara pa syo o
tawo do irala syo a, teymagaga, mangay
takamo masipinganangana Jiratay ji
mina Apen Mitozid kowan na sira o
karowan da no mina kanganangana na

他說：那個 Yami 人實在好，很樂觀，
我們去南岫漁人村去看那位 si
Apen Mitozid 好嗎？ si Ratonan
以前的朋友這樣說。

（門）朋友。

ni mina Aman Ratonan Jimasik a.

8. Maniring sira o karowan da am, nohon a ikapiya na ori kowan da no kadowan jira, kapisinsinmo da so ahahapen da kano kankan da, kangay da rana do avang da.

部份的人說：好哇。這樣很好。然後他們整好東西並準備食物，然後到他們的停泊船的地方。

9. Miratateng am, lomowas rana sira o Ivatan a mayi do irala, mangay omngana si mina Apen Mitozid Jiratay a, pingong-yoden da koyoyod a papaliten da ji mina Aman Ratonan Jimasik a.

他們把船推入海中，來到蘭嶼，拜訪 si Apen Mitozid。他希望在 si Ratonan 漁人的地方。之後，有 si Apen Mitozid 替補作他的好朋友。

10. Masasnad rana sira o Ivatan do pongso ta ya am, ji sira rana ngay Jimasik a, masazi da do igan Jiratay am, manbong sira kagcin da rana do tata-loran da, mangay mitakad do vanowa Jiratay a, macita da sira no Iratay am, mangay da sira tazaen a, ji sira nimangyid do vanowa ta ji da tenngi a.

Ivatan 人來到蘭嶼，直接將船開往漁人村，拋錨好後，放下汽船，然後在漁人村海邊上岸。他們沒再回 Jimasik 了。漁人村民看見他們來，就去海邊迎接他們。因為他不曉得漁人港在何處，就隨便找一處登陸。

11. O nimangay da nipangyidan am, do avak
na Jiratay do kananayan am, oriwo
nimangay da nipangyidan a, kangay da
omarala sira no Iratay a.

他們登陸的地方是在位於漁
人部落海邊中央地帶的沙灘上，
後來漁人村民幫他們把船推
上岸去。

12 Teyka da rana aralaen o tata~~loran~~oran da
am, maniring o Ivatan am, wanjin ja
jinyo ya o mingaran si mina Apen
Mitozid kowan na sira o aro a Iratay.

他們把船推到岸上以後，Ivatan
人就問說：你們當中，名字叫
si Apen-Mitozid的是哪一位

13. Maniring sira am, oytowo yamo kalaen
a si mina Apen Mitozid kowan da,
mamizing na ni mina Apen Mitozid am, a
mangay jiya do Ivatan a, ikongo o
yamo kalan jaken kowan na ni mina Apen
Mitozid o Ivatan a.

他們說：你要找的是si Yapen
Mitozid在那裡。si Yapen Mito-
zid 聽他們找他，就過去Iva-
tan人那裡，說：你找我做什麼？

14. Maniring o Ivatan am, nona imo a syo
o mina kasirisiring ko Jimasik a syo a
mikoyoyod ta mangay takamo do vahay
nyo kowan na no Ivatan si mina Apen
Mitozid, nohon kowan na, koli na rana

Ivatan人說：對，就是你，曾跟我
講話，在Jimasik的時候。我們
來商量事情，到你們家去談好
嗎？si Apen Mitozid說：好。他
就帶Ivatan人回家。

nira no Ivatan a.

15. Miratateng am, masasnad rana sira do
vahay da am, mangay da rana sira
kawalamen no aro a tawo a Iratay a,
ka ji da makangayan do vahay da nira
Apen Mitozid a, kapangonongonong
da do aorod no vahay da Apen Mitozid
a mawalawalam a.

他們到了 si Mitozid 的家以後，
許多漁人的村民也都到 si Tozid
的家裡去休息聊天，把 si Apen
Mitozid 的家擠得满满的。他們
在前院議事。

16. O mavakes na rana ni mina Apen Mitozid
am, mangay rana do kanen da, makanaob
rana am, omoli rana kapanotong na rana
so kanen da, makapakapareng rana am,
migwagway rana malapoy so kanen da,
manengdeng o mehakay na so yaken da.

si Apen Mitozid 的妻子上山去挖
芋頭，挖夠了以後回家，然後煮飯
煮好飯，剝去芋皮。他的先生則負責
煮芋。

17. Teyka rana sira makapakapareng so
kankan da kano yakan da am, koman rana
sira, maraet o kaowan na no mavakes na
ta matakey a ka ji na pakapiyan so
katawotawo na no mavakes na ni mina
Apen Mitozid a.

飯菜都準備好以後，叫 Ivatan
的朋友來一起用餐。由於 si Tozid
的妻子一向勤於上山工作，很少注
意自己的儀表，所以看起來一付
邋邋的樣子。

18. Teyka rana sira koman rana am, mawala-
walam rana sira manmanmama, to na
pasirasirayi no Ivatan o mavakes na ni
偷睡
mina Apen Mitozid a koyoyod na.

他們吃過飯以後，又開始聊天^{吃檳榔}
Ivatan 人不停的偷瞞 Pen-Tozid
的妻子。

19. Keysanda no koyoyod na Ivatan ni mina
Apen Mitozid a, kapiyanowanowod da do
maep a todaraoyi ya, madagdag rana
am, romyag rana sira koman a.

Ivatan 人留一晚，和 Apen Mitozid
唱歌直到天明。然後他們一起
吃早餐。Ivatan 人並和他們一起吃
早餐。

20. Teyka rana sira romyag am, mangay rana
sira miwalam do tagakal a mamahamaha
manmama, kangay da jira no aro a tawo
a macitoratod jira mangonongonong so
nimacitacita da kano iyangay da so
macaili da .

吃過早餐以後，他們到涼
台休息吃檳榔。村人看見了，
也過去跟他們
閒聊，談他們所見所聞，談他們
自己島上的異俗習慣。

21. Piratngen-no-vahay do tanangan na no
約 10 半左右 (傳話時間)
araw am, maniring sira o Ivatan am,
yamen rana mo kayokod am, mangay namen
rana, ta macinawo namen rana do dang
an, ta manamod o pipanananadan namen
ta do jito o pongso namen an kowan na.

早上約 10 點鐘，Ivatan 人說：時間
差不多了，我們該走了。我們的島
國很遠，從這裡看都看不到我們的
島國。到家了。

22. Maniring si mina Apen Mitozid am,
ikapiya na ori mo koyoyod a, ji kamo
makarilaw a, ta ikongo o ahahapen nyo
kowan na, kapilovolovot da rana sya
no zipozipos na so ivaon da jira soli
ya kano ivaon da jira no koyoyod na
soli ya, kakozong da rana sya do pano-
ponontonan na karay so ivaon da jira.

si Mitozid 說也好。你(明季走)
沒什麼東西給你們帶回去, 實在是
不好意思。然後將自家準備的
芋頭, 還有親戚們準備的芋
頭都裝在綑袋給 Ivatan 人帶回去。

23. Mangay rana sira am, maniring pa o
koyoyod na Ivatan am, noci kapito na
araw am, mayi namen pa a, avatan nyo
yamen an kowan na o koyoyod na si mina
Apen Mitozid a.

Ivatan 人臨走前, 跟 si Tozid
說: 七天後我們會再來, 請你
伊等待。

24. Maniring si mina Apen Mitozid am, nohon
kowan na, ikapiya na ori kowan na,
kakozong da rana so vaon da, kangay da
rana nira do vazangay da, kalowas da
rana mangay do pongso da.

Apen
si Tozid 說: 好的。這樣好。
他們裝好芋頭, 然後回去停放船
的地方。然後開船回他們的島上
去了。

25. Miratateng am, kato da akmanan so sang
a masinganangana do awawan a, monay am

就這樣, 他們每年都有往來。
後來, 有一次, Ivatan 人來

ipisa da so kayi no koyoyod na Ivatan
am, masanib rana do mata na o mavakes a
na ni mina Apen Mitozid a ji mapi-
veyveknen so katawotawo na am, ^{幫個的}aven da
ya an kowan na no oned na.

他們每次來的時候，常看到 si
Apen Mitozid 的妻子總是那副德
性，不打扮自己的人，所以他們
以為他是 si Apen Mitozid 家裡
的 Aven。

26. Maniring rana o Ivatan am, manngo ka
ya mo kayokod a, ^{幫個的}aven mo ori an, no
savilak mo ori do vahay nyo an kowan
na si mina Apen Mitozid a.

Ivatan 人就談：朋友，那是你的
Aven 嗎？還是妻子？

27. Maniring si mina Apen Mitozid am, nona
ori rana am, beken a ^{Apen}aven ko ori, ta
savilak ko ori do vahay namen mo
koyoyod a, yana ji mingsani o katawo-
tawo na ta yamatakey si cakmi[^]yaraw
^{以親學的話語。}
kowan na ni mina Apen Mitozid a.

si Tozid 回答說：哦，他呀，是
我的妻子，不是個人。只因為他勤
於工作，很少注意自己的儀表。

28. Maniring o koyoyod na Ivatan am, ning
a bekena aven mo ori ya, savilak mo
ori ya, ji makanig si kavakes ori ya
ko tomancian a aven mo a, kanen ko
pa o pinareng na kankan ta ya, ano imo

Ivatan 很不好意思的說：真抱
歉，我不曉得他是你的妻子，實在
不好意思。以後，怎好意思吃他
經手料理的飯菜？我亂誤會他
是你的aven，真是慚愧死了。還有
你，實在很抱歉，我跟你說了這

am, akman so sang, ta ji ka makanig ya
yako tomanciyi no akman so sang kowan
na no Ivatan ori ya.

樣的話。

29. Miratateng am, mangay rana sira o
koyoyod na Ivatan am, maniring ji mina
Apen Mitozid am, yamen rana mangay a,
to na angkasa ja o ahaviten na karay
a kakozongan no tamtamek na.

Ivatan人要走的時候，他對 si
Apen Mitozid 說：我們要走了。然
後取下手提袋（綑袋），裡面裝有
金子。

30. Teyka na rana akasen jiya am, babaen
na rana o ovay a, maniring am, o asa
ka ovay ya am, yako itoro ji kavakes
, ta yako tomanciyen o yamo kapiyaven
sya, o yaliyalikey ya am, yako
iyanyanig jimo mo kayokod an kowan na.

他掏出金子，說：這個金子給女月服
(你的妻子)，因為我談出他是你的
aven，另外，這個較小的，算是我
給你的禮物。

31. Maniring si mina Apen Mitozid am, ji
kakma sang so nakem ta yaminatodakongo
si kavakes mo, taosya kowan na, kato
na paoliyan sya ja so ovay a nitoro no
koyoyod na Ivatan a.

si Apen Mitozid 說：不要這麼想，
我妻子也沒怎麼樣，不要(退回黃金)，
他就把黃金退給他的 Ivatan 朋友。

32. Maniring o koyoyod na Ivatan am, si ji

Ivatan人說：如果你不收下，()

mo ngahapa am, ji ko rana saon ngana o
pinareng na kanen saon so ahapan mo sya
, ta makanig si kavakes a akmi nipango-
yod ko, ano imo sira do dang am, akma
so sang a yako akmi ji yaninigan a
yatomancıyi no akman so sang kowan na
no Ivatan a.

我也不吃你妻子做的飯了，所以
請你一定收下，因為我對不起你的
妻子，我侮辱了他，對你，也是如此，
我不應該講那樣的話。

33. Maniring si mina Apen Mitozid am, jabo
o akman so sang a, akmi miketeh do
cipayi kowan na, ka ji na ngahapan sya
so itoro na jira tamtamek a, kapaolia
na sya,

si Apen Mitozid 說：沒有這樣的啦，
何況我們親如兄弟一般呢。然後堅
持不受他的朋友給的金子。

34. Ji na ngahapa no tawo am, to na rana
ngahapa no Ivatan a, kaesad na ja no
atang na so wavy a, maniring am,
mangay namen rana, ta macinawo namen
rana do dang mo kayokod an kowan na,
kapakobot na rana malalayo a mangay
do vazangay da do pasalan a, mangay
do avang da.

他不接受，Ivatan 朋友只得收存，當作
墊物坐在上面。他說：時間差不多
了，我們要走了。一出去，就用跑的到
海邊停放船隻的地方。
暹羅，便起身往外就跑，一直跑到海
邊去。

35. Makobot o Ivatan am, citaen na ni Apen Mitozid o niezsadan na am, amiyan o tamtamek a itoro na do mavakes na, ininig na sya kano ininig na sya, o yana tongaroyi o tamtamek na ni kayokod ya kowan na am, to na ngahapa ipakobot a itoro na ja.

Ivatan 一出去, si Apen Mitozid 看他到他的^原位上, 原本要給他的妻子的金子, 他沒有帶走, 還有要給他的金子, 都還留在他朋友的位子上, "哇, 他忘了拿它" 他說, 他就抬起來出去要給那個 Ivatan 朋友。

36. Amiyan do inaorod na am, citaen na am, makanavak rana do pasalan o Ivatan a, maniring am, ana oya o tamtamek mo a yamo nikarowan kowan na tomawag ja, kapalalayo na omapis sya, ahapey o tamtamek mo, yamo yamen pananakaon, sino makey a pananakaon mo kowan na ni mina Apen Mitozid o koyoyod na.

當他出去在前院時, 他看見他的朋友已經到海邊了。他說: 喂, 你的金子, 你忘了拿走, 拿去吧! 別把我們當小偷了(貪財之輩), 我們不願意人家這樣說我們。他一面講, 一面跑下去。

37. O Ivatan rana koyoyod na am, ji na ngamizinga, avek na malalayo a mangay do vazangay da, so ji na mitalirongi ta itoro na jira o tamtamek do kanig na nira akma na i jasnesnekan a,

那個 Ivatan 人不停他的, 只管跑去停放船的地方, 連頭都不回, 他是故意留下那金子要給他們的, 因為他說錯話, 侮辱到他們, 使他感到歉疚(愧疚)。

tomancan o mavakes na a aven na.

38. Si Apen Mitozid rana am, avek na malalayo a omapis sya, masasnad do vazangay do o koyoyod na Ivatan am, amiyen do kanavakan no pasalan si mina Apen Mitozid a, to na nawanawagi o Ivatan am, ji na ngamizinga no Ivatan.

39. Mahatahataw sira do wawa am, masasnad dotaw si mina Apen Mitozid a, maniring am, ahapey o yamo nikarowan a tanta mek mo kowan na mapatalatala so ovay do lima na, sino makey a pananakaon mo kowan na o Ivatan a.

40/ Ji na ngamizinga no Ivatan a, to sira ngalaod rana mangay do avang da, masasnad rana sira do avang da am, mangay rana sira do pongso da, kapioli na rana ni mina Apen Mitozid no ovay da, kato na rana ngahapan so ovay a konokonen do ozisan da, kato na

si Apen Mitozid 拼命的趕跑下去。 Ivatan 人到停船處時，si Apen Mitozid 才跑到海邊中間地帶，他一直喊他，但他不理會。

他們已經在海土擱了，si Apen Mitozid 才到岸邊，他舉高金子揮舞著談話給你，你忘記帶走的金子，我誰原負被人說是小偷！

Ivatan 人不聽，他們的船愈來愈遠了。他們上了船以後，直接開回到他們的島土去了。si Apen Mitozid 只好帶回金子存放在他們的空箱裡，變成他們的金子了。

ngiyanan rana jira no tamtamek a nitoro na jira no
no Ivatan a.

41. Miratateng am, maep am, manakenakem si mina Mitozid
am, ala yana ikangazicin o savilak ko ya ori do :
yana kajimingsanan do katawotawo na yang, nokomwan
am, caha ta jigcin do kasakosako namen ya, so ji na
macikocimi do kankan namen an, icadowa na do dang
am, cahe ta yasira rana makaveyvoh o kenen namen so
aspa rana ya, pagcinen ko ason, ta maknig si
kavokod kowan na no nakem na.

42. Maniring o ama da si mina Apen Mitozid do ananak na
am, malovot takamo pala ta yamiyan so ciring ko
jinyo kowan sira o ananak na, nohon kowan da no
ananak na, kalovot da rana no anak na do ama da.

43. Malovot rana sira am, maniring sira o anak na am,
ikongo o yamo lovotan jaten ya, ikongo o yokoyo-
kod ta mo yama kowan dano anak na.

44. Maniring o ama da am, nona ikongo o yako lovotan
jinyo manganako a, ya maniring o koyoyod ko a
Ivatan am, maniring ji ina mo ya am, manngo ori

那天晚上, si Apen Mitozid 想:他
是不是看了我的妻子不整理自己,令
他感到嘔心呢?若是如此,我
在家園範圍內為她蓋一間茅屋
而且我們吃什麼,她一樣吃什
麼。再說,我們的子女也^都已經長
大成人了。就這麼決定,我把她
離開(離婚),不然朋友來了,看
見她副德性,我都没面子啊!

si Apen Mitozid 對他的孩子
說:你們都來吧!我有事告
訴你們。他的孩子說:好。

他們到齊後,他的孩子說:你
召集我們做什麼?我們要商量
什麼事。

他們的父親說:我之所以召集
你們來,是因為我的 Ivatan 人^的朋友
說,他指你們的母親說:那個

o yamanonotong so kanen ta ori ya, aven mo ori
yan? no savilak mo ori do va vahay nyo kowan na
yaken do yana kajimingsana do katawotawo na na
ni ina mo.

為我們做飯的人是你的aven
或是你的妻子。他是看見你們的
母親不整理她自己，他才這樣說。

45. Yako tovisan am, nona iya rana ori am, beken a
aven ko ori ta savilak ko ori do vahay namen kowan
ko sva, ning a ano savilak mo ori am, ji makamo
ori ya vako tomancivi no akman so sang a, ano imo
am, akman so sang kowan na yaken a.

我回答說：哦，她呀！她不是我的
aven，而是我的妻子。哦，是你的
妻子！實在是對不起她，我談錯話
了。還有你，我也很抱歉。他這樣
跟我講。

46. Miratateng am,, yana topatodaha ji ina mo va o
asa ka ovaya, yana iyanyanig sya, yana topatodaha
jaken o yaliyalikey a ovay a yana iyanyanig jaken
a.

後來他拿出金子要給你們的母親，
另外拿出比較小的金子給我，說
是贖過。

47. Manngo kamo manganako, ta ciring na pa jaken o
akman so sang a, yana jakapirominaet ni ina mo a
yana kanen so pinareng a kanen a, pagcinen ko si
ina mo kowan na no ama da o anak na kano mavakes
na.

孩子們，你們覺得如何？他會這
麼說，表示他對你們的母親做
的飯不大敢吃的意思。我要你
們的母親離婚。他這樣告訴
他的孩子和他的太太。

48. Manireng o rakrakah a anak na am, ning a ori i o
yamo pancan nyamen a, asyo ka ya so naknakem mo

他的年長的孩子說：哦，原來這就
是你召我們來的原因。爸，你
怎麼可以這樣叫媽離婚嘛！

yama, kato mo pagcinan si ina do yamen kararako

rana si wari ya, jabo o akman so sang a kowan

na no rakrakah a anak na.

49. Maniring o a ma da am, caha ta tana gomcin si ina

mo am, caha ta jigcin do sako ta ya, ta caha ta

macitaked jaten takamo manganako so iakbo no ji

na maciktemi ya, viniyay ta kano kankan: ta, manngo

ka mapen-kowa kowan na o mavakes na.

50. Maniring o mavakes na am, imo saon am kowan na no

mavakes na, caha ta ipakeb ^{不學無術或禮} ^{的房子} namen imo do aorod ta

ya kowan na no mehakay na, kato da da mizingan sya

no anak na, ta ji da pasovayi o ama da.

51. Miratateng am, ipakeb da rana so vahay na o

mavakes na, ina da do aorod no vahay da, teyka da

rana parengen rana am, mangay rana o mavakes n

na mivahay do nipareng da valag a vahay na no ina

da, kato na ngiyanan rana do dang no ina da, abo

o ji da norowan a, kankan da viniyay da a among a

ka ji na macilovotan a koman do ama da, to da

manmantan so kayo na sira a, kaveyvoh na koman a.

我們都這麼大了(你還好意思
提出跟媽離婚!),你不要這樣嘛。

他們的父親說:沒關係,雖然要
你母親離婚,但我們在這個
家園的前院為他蓋一間茅屋,
然後我們吃什麼他一樣吃什麼,
我們的豬,也是她的豬。"怎麼
樣,老伴!"他問妻子說。

他的妻子說:隨便你。別操心,
我們在前院給你蓋一間屋子。
她的先生說。他的孩子說不過他,
只好聽他的了。

後來他們為他的妻子在前院
蓋房子。做好以後,他的妻子就
搬進那屋裡住。他們有什麼,
也少不了她有一份。不論是食物,
豬肉,魚等等。她只是沒跟他們
同住一屋而已,也只管自己的伙食,
不柴也是他們供應的。